

O športnem ribolovu

Športnih panog je mnogo in vedno več, a vsem je eno skupno: kdor se udeležuje športno, mora uravnati to svoje delo po točno odrejenih predpisih ter se mora neprestano truditi, da svojo telesno in duševno okretnost čim bolj ojača in poviša v mejah teh predpisov. To je edino sodilo športnega izživljanja in smotrišče športnega vrednotenja ter tvori etični cilj športa.

Nazor o športnem ribarstvu je danes že izoblikovan in izbiten, športni okus je izčiščen. Kakega velikega preveljavljanja ne moremo pričakovati v tem pogledu.

Splošno se smatrajo za vzornike ribičev športnikov Angleži, ki so se oposobili za lov s perjenico, katerega goje pretežno. Domovina športnega ribolova je po običnem naziranju Angleška, čes da izhaja odtod športna ribolov s muho. Kajti kot šport se smatra dandanes v pokretu in nepokretnem ribarstvu samo lov s umetno muho, z umetnimi slepih ter z drugimi umetnimi ali naravnimi vadam, v kolikor prihajajo v poštev pri ribnicah in se ne smatrajo za nedostojne športnega ribiča. Lov z glisto n. pr. ni športna in so črvarji ali glistarji v športnem svetu ovrženi in omraženi, pa tudi lov na potapljavca, na nastavnico, na talnik ne spada med športno izvrševanje lovov kakor tudi ne vade, kakor so sir, kruh, kri, čreva itd. Lov s saki ali z mrežami se smatra za pridobiten, zato že z načelnega stališča ne more biti športen.

Sedanji ribolovski sport in nova iznajdba

Moti se, kdor misli, da je trnkarstvo doma na Angleškem in da je mladega izvora. Že rimski pesnik M. Val. Martial, ki je živel v drugi polovici prvega stoletja po Kristusu, pravi v enem svojih epigramov: V darilih (vadah) skrivajo trnke, kajti kdo ne ve, da se prevari požrešni morski papagaj z muho, ki jo požre?

Morskega papagaja so cenili Rimljani kot slaščico. Tako se imenuje zavoljo barvne lepote do 40 cm dolga riba, ki živi še danes ob grškem arhipelagu.

Clavius Aelianus, ki je živel koncem druge in v prvi polovici tretjega stoletja po Kristusu, nam pripoveduje v svojih spisih o posebnosti živali, kako so si delali. Macedonci za svoje trnke umetne muhe iz rdeče volne ter iz žoltnih petelinjih peres in mamuli z njimi na dolgih palicah ribe. Ta opis nas spominja na nam zelo priljubljen umetno muho pikasti prapor (Red Palmer).

Pa še druge priče iz starega veka se lahko navedejo za trnkarstvo, odnosno perničarstvo. Ta način ribje lovi je torej star. Kjer ni mogel človek zavoljo narave vode, odnosno struge in obrežja v dovoljni meri uporabljati mreže, sake, vrše in sploh nastave, je se posluževal trnke in perjenice, torej današnje športne metode, da je dosegel s primeroma manjšim naporom priličen uspeh.

Tudi poribljavanje vod so poznali v starem veku. Rimski cesarji n. pr. so dali nekatere vrste rib pripeljati na ladjah od maloazijske obale in so jih izpustili ob obali Italije.

Lov na trnek že star sport

Ko beseda šport pri nas še sploh ni bila znana, so lovili v Savi in v večjih potokih na Gorenjskem postvri ter lipane z umetnimi muhami in sulce z vado.

Pred sedemdesetimi leti je vezal umetne muhe v Kranju neki preprost, star mlinar. Takrat je lovil s perjenico v okolici Kranja mož, ki so ga zvali oljar, ker je prešal olje po mlinskih. Bil je nepismen in se ni mogel naučiti tega načina lovi iz knjig, od tujcev pa tudi ne, ker se takrat za ondotne vode niso zanimali.

To je bilo v časih, ko je n. pr. v Ljubljani malokdo poznal pernico.

Za Bohinj je znano, da so lovili tam pred več kot sto leti postvri s kapeljno. Gorenjska vada za sulce (meh sveže enoletne postvri), je stara, izvirna in dobra.

V Soški dolini ne živi v spominu, kdaj bi bili začeli loviti s trnkomo, tako star je ta način lovi pri Sočanih. Trnke so izdelovali domači kovači. Tu so uporabljali tudi vado, ki je drugod ne poznajo, namreč neko sestavo muhe in ribice. Na trnek so navezali nekaj dlake ali las, na to pa na taknili malega kapeljna ali košček večjega. To vado so vodili in cukali vrh vode. Sprava se je imenovala cukalnica.

Druge priče o starosti trnkarstva

Če te nanese pot k vodam Hercegovine ali Bosne, naletiš sigurno na seljaka-ribiča, ki si dela sam muhe. Živo muho ki leta nad vodo, ujame jo položi predse, vzame iz pasa trnek ter malo perja in natrga kar iz svoje obleke nekoliko volne ter počne »periti«. V kratkem času napravi s svojimi okorelimi, žuljavimi prsti boljše muho, kakor si jo moreš kupiti v trgovini. Za tvoje oko sicer ni tako lepa, a za ribje oko je bolj prirodna. Sigurno pa je, da se ta seljak, ki je skoro gotovo nepismen, ni naučil te umetnosti od kakega športnega ribiča, najmanj pa od Angleža, ampak da je podedoval svoje znanje od očeta ali soseda.

L. 1916. sem našel v Galiciji ob Stripi kmečkega ribiča, ki si je tudi sam napravil muhe.

Podobna poročila o preprostih izdelovalcih muh daleč stran od kulture imamo iz najrazličnejših časov in krajev. Za te ribiče pa ni bil in ni lov s perjenico šport, ampak krušno delo.

Sedanji ribolovski sport ni nova iznajdba. Z ribolovom na umetno muho so se bavili že v davni naši praočetje. Umetnost izdelovanja muh je prehajala od očetov na sine in se izpopolnjevala, dokler nismo dosegli sedanje stopnje v pogledu ribarskega pribora in tehnike ribolova. Danes je ribolov z umetno muho svojevrsten odličien in priljubljen sport, katerega priporočajo mnogi zdravniki zlasti sedanjemu tankoživčnemu svetu.

Moderni ribolovski sport ni torej nikake gosposka iznajdba novejšega časa, ampak je le sprejet stari način, ki je bil že udomačen od nekaj ob vodah posebnega značaja, ki jih imenujemo športne.

Samo dejstvo, da lovimo s perjenico, me še ne dela športnega ribiča, kakor tudi ne pribor sam, pa naj bo še tako fino izdelan in drag, kajti noben sport ne obstoji v ometavanju denarja.

Ko bi bila finost in izvenrednost ali sposobnost pribora merodajna za športno vrednotenje, potem bi bil športni trnkar tudi Japonci. ki uživa, če lovi v svojem akvariju zlate ribice na las svoje žene.

Predvsem je športu nasprotno koristil ljubje. Kdor je izšel iz koristarske šole, kogar vodi pri njegovem ribiškem udeležju. Predvsem je športu nasprotno koristil ljubje. Kdor je izšel iz koristarske šole, kogar vodi pri njegovem ribiškem udeležju. Predvsem je športu nasprotno koristil ljubje. Kdor je izšel iz koristarske šole, kogar vodi pri njegovem ribiškem udeležju.

Z ribiškim športom ni tudi združljivo rekordarstvo. Pravi športni ribič je čuvar voda in ne njihov gonitelj kakor kak dinamitaš ali trovač. Sicer ni vse rekord, kar se nam kot tak predstavlja. Kdor pride po velikem trudu enkrat do večjega plena, še ni rekordar. Kdor pa lovi in meče v svojo košaro ali nahrbtnik več kakor rabi, ni športnik, ampak navaden slačkohran in ropar. Ako ti nadmojstrenje ribi napravljata kot športnemu ribiču užitek, povrni vodi vse, kar je za tvojo potrebo odveč.

Športnik tudi ni tisti, ki pobira vsevprek in se mu ne smilijo niti nedohranjene in nedorasle ribice.

Katere ribice spadajo k športni lovi? Pri nas razne vrste postvri, lipan, sulce in tudi še ščuka, krap in som, torej malokoličaste ribe. S tem pa ni rečeno, da ni športnik, kdor lovi na športni način previdnega in prekanjenega klina, ne rado prijemljivo mreno ali kako drugo belico. Pri naših razmerah gre v glavnem za način, ne toliko za predmet lovi, česar ne smemo pozabiti, kadar govorimo o našem športnem ribarstvu.

K športni ribolovi spada tudi športna voda

Marsikdo si misli: voda ali vodna proga s športnimi ribami je športna. Vendar ni temu tako. Športna voda mora imeti razen športnih rib še druga svojstva.

Po daljši progi leno tekoča, v splošnem enaka voda ni športna, četudi hrani plemenite ribe. Potrebno je, da ima precejšen strmec, ki se mora ugodno stopnjevati, t. j. tu mora biti večji, tam manjši. Voda naj vrvi in skače čez kleteta in prage razne višine v globokejše kotle in tolmune, kjer se za čas umiri in počije. Taka mesta tvorijo dobra skrivališča rib.

Blagio Pantaleo:

Nino je bil rojen v majhni madonjski vasi, ležeči na ogromni kotlinasti planjavi. Na severni strani vasi, ki šteje komaj dva tisoč duš, stoji ob edini, glavni cesti, držeči v pokrajino, cerkva, zgrajena v starinskem slogu in z umetniškimi obeležjem saracenske dobe.

Kmečke hišice, vse nizke in ločene druga od druge, so obdane od razsežnih travnikov in gozdov, v katerih kraljujejo stotine buke in ceri, ki dajejo obrambo poslopjem, bičanim pogosto od hudega severozahodnika.

Nino je preživel svojo otroško dobo v rojstni vasi, kjer se je igral in potikal po bližnjih travnikih s svojimi številnimi tovariši, med katerimi je bil Rosetta, mlinarjeva hčerka, njegova izvoljenka. Sicer ni moglo biti med tema otrokoma nikakršne ljubzenske vezi, marveč zgolj presrečno prijateljstvo in medsebojna naklonjenost, ki se je odkrivala na ta ali oni način pri igri in njenih spreteh po travnikih, koder sta pohajala in trgala vijolice.

Nino pa je moral zaradi svojih študij zapustiti rojstno vas in z njo vred svoje šolske tovariše, prijatelje pri igri in malo ljubko Rosetto.

Bilo je v maju, ko se je Nino odpravil k Rosetti po slovo. Njuno edino mesto sestajanja je bila pokrajina, prostrana planjava, kjer so jima med poljskim cvetjem, blago dišečimi košenilicami in grmičjem minevali najvedrejši in najlepši dnevi otroške dobe.

Derečine, brzice in slapi naj ne povečujejo samo romantičnosti vode, ampak naj tudi osvetojuje vodo z obilnim zrakom, kar prihaja ribjemu rodu v prid.

Od ene strani brega se naj zaganja voda na drugo stran, da se tam odbija v skale ali pa se vije ob njej ob votlem bregu nazaj proti glavnemu toku, da nastajajo globoke krnice, domovje velikih rib.

Čim večja je obrazovitost pokrajine, skozi katero teče voda, tem bolje je. V celoti naj tvori narava z reko ali s potokom vred živopisno razporejeno lepoto enoto, kajti sport se ne izvršuje samo za okrepitev telesnih in duševnih sposobnosti, ampak tudi za kratek čas in za odmor od dela. V svetostni veličini narave se skuša človek ob športu otresti tlačilnih in davečih čustev.

Vrednost športne vode zavisi od njene oblike, od njenih ribjih vrst, njihove množine in velikosti ter od naravne lepote krajev, skozi katere se vije, in njihove pristopnosti. Čim ugodnejša so občila, s katerimi lahko dospemo do vode, tem više jo cenimo. V take kraje prihajajo letoviščarji in planinarji, ki so dobri porabniki rib, kar vpliva na povzdigo ribogojstva. Pri nas je

Blagio Pantaleo — Griša Koritnik:

Dušica v polju

Iz zemeljskih sol, cvetičica, dobivaš življenjsko hrano v travi in goščavi, pod žarkim soncem v rosi se umivaš, ko te zoudi, slovesno te opravi.

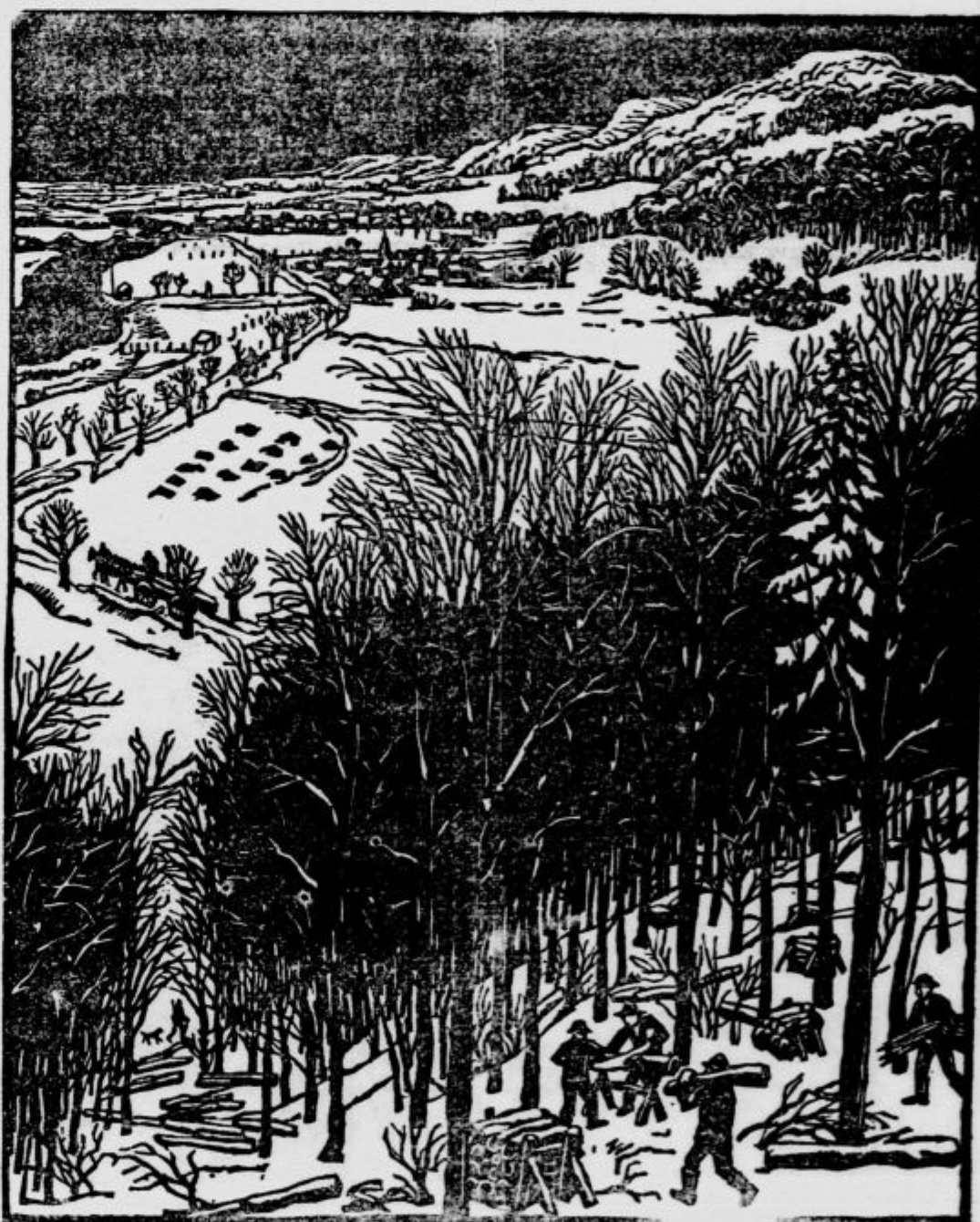
Razliscana na peceljčku počivaš, goščava daje senco ti in kritje, in v njej, puščavnica, se plaho skrivaš in v dolgočasju snuješ svoje žitje.

Pekoči obiskujejo te sončni žarki, tipajo v tvoje šarasto zavetje, s poljubi iskajo ti samotarija, ki čutiš v njih ljubezni razodetje.

Ubožica brez glasa in jezika, a tvoje barve povedo veliko, umikaš plaho se od zornika, ki z gluho koso reže ti stebilo.

Odkrita si, nedolžna, hči goščave, in čista, neškodljiva, trobarvita: Up zbuja tvoj zeleni del oprave, a v belem mir in v rdečem moč je skrita.

O ljubi me in reci, nežnolista, to, česar ni še rekla ženska živa, zgolj tebi se verjame, dobra, čista, ti stvarca šibka, nepreračunljiva.

Dolenjska zima (lesorez)

Konec neke ljubezni

Blagio Pantaleo:

»Priidi, Rosetta, moram se posloviti od tebe, kajti očka in mama me čakata. Da oddim z doma.« Rosetta posluša, se skloni, utrga tri črne vijolice, dve zlati in nekaj mčkov, pohti Nino nasproti, ga pozdravi: ter mu poda ljubki šopek cvetlice.

Zbogom Rosetta, zabavaj se in kadar se boš igrala na teh tratah, se igraj tudi zame, ki me ne bo več k tebi, kajti v daljno Azijo odhajam...«

Rosetta mu poda roko, in upirajoč pogled v tla, zašepeta: »Da, storila bom, kakor praviš; zdaj nimam nikogar več, ča bi se igrala z njim, spominjala se bom vedno in samo tebe!«

Nino ji preprosto nastavi ustnice in Rosetta ga poljubi s svojimi, na kar sta se smehljaje se s čistim in odkritosrčnim smehom razšla in se enkrat pozdravila z roko.

Nino je prišel v Azijo, se posvetil študiju in si pri tri in dvajsetih letih pridobil čast doktorja zdravilstva. Čutil je neznansko željo, da bi spet videl svojo domovino. Življenje mu je bilo izbrisalo spomin na Rosetto in spominjal se je samo še cerkvenika edine vasko cerkvice, starega Franceljna, ki mu je svoj čas, kadar ga je obiskal z Rosetto in s svojimi drugimi tovariši, pripovedoval razne zabavne pravljice. Spominjal se je samo še grapa-vih in shojenih stopnic pri cerkvi, kjer so otroci posedali okoli Franceljna, ki jih je kratkočasi Rosetta je postajala z leti vse lepša, živeč med preprostimi travniki,

zaenkrat glede rib večji zapros kot ponudba.

Primer športne vode

Lep primer, kaj je športna voda in kaj ni, je Ljubljana. Od Prul do izliva v Savo je športna, od Prul navzgor do Vrhnjskega mosta pa je tiptičen primer nešportne proge, dasi ima vse ribe, ki žive pod Prulami. Gladina Ljubljanske nad Prulami je povsod široka in enaka. Ob mali vodi teče tako leno, da ne vidiš, kam se premika. Njen tok je enakomeren da ne veš, kje je bolj ali manj globoka. Nikjer ni znaka, po katerem bi lahko sodili, ali so tam ribe ali ne. Pri športni vodi pa presodi lahko ribič brez tujega opozorila, kje naj išče ribe, katero vrsto ter v kakšni velikosti jih naj pričakuje tu ali tam. Tu di prostora za gostišča spozna vsečak po kakovosti tal in po pretakanju vode v reki ali prostoru športne kakovosti.

L.

Naročite se na romane Dobre knjige!

Zavidam te, poljančica molčljiva, s teboj bi hotel biti sred zelenja, pri tebi trudno naj srce počiva, proč od sveta in hrupnega življenja.

O sprejmi me, ti dušica v rastlini, daj zatočišče v svoji mi goščavi, zgolj tebi se zaupam v solz dolini, o da, zgolj tebi, — sprejmi me v težavi!

Misli o ljubezni

Sredi tvojega srca cvete vedno zeleno drevo. Ime mu je ljubez. Dokler cvete, si mlad, ko umre si star. Denar na svetu še nikoli ni ustvaril ne-kaj trajno dobrega. Eno samo ljubee srce je p. svojem delovanju za dobrobit človeštva več vredno nego vsi darovi Carnegiev in Rockefellerjev.

Edino ljubez sama ima vero, ki odrešuje svet. Razum 'ma samo dvom, ki rahla skupnost sveta. Ljubez je s ntečna, razum analitičen.

Najgloblje peklenko brezdnje je zmznjeno, led — tako ga opisuje Dante. Goethejev Mefisto je hladen razum, čisti intelekt. O satanu pravijo, da še ni ljubil nobene človeške duše. Bog, pravi sv. pismo Bog je ljubez.

Zemlja je ustvarjena za ljubee ljudi. Kdor ne ljubi, je mrtev, mrtev! — čeprav se giblje še med živimi.

— Joj, gospod doktor! Kaj neki bo nazadnje iz vsega tega?
— Potrpajte malo, saj ne boli hudo.
— Ah, saj se ne bojim bolečin, temveč vašega računa.

Idila

(Spomin na dijaška leta.)

...in potem — glavni odmor! Po vsej gimnaziji krič — razumeš? — in vik. Običajno tuljenje pač.

V našem razredu — karneval Kajpada! Vse je na glavi. Stvari so izgubile ravnotežje. Prevladuje kričanje in rjovenje. Karneval pač.

Kot obsedeni skačejo naši korenjaki po klopih. Tintniki poskakujejo in se kotlijo na tla. Knjige frčijo. Z gobo se obmetujejo — malopridneži. Režijo se kakor blazni. Grozno! Lovijo se namreč in voda brzga in listi plahutajo. Babilon — ti rečem. Pravi Babilon!

In tam spredaj — pazi — sedi na klopi nekak vzornik. Mirno sedi in k ma z glavjo. Prepeva. Nekakšne formule pač tuli. Poln zaupanja gleda v bodočnost. Nič hudega ne sluti.

In naenkrat — bum! — dobi ta nedolž-než gobo na glavo. Mokro gobo! Voda se mu udere po licih. Lasje se mu zmžijo. Zarjube kajpada. In zmedeno pogleda. Najprej ničesar ne razume. Nato pa — kakor da bi obšlo spoznanje — pograbi tintnik in ga v navalu nerazsodnosti trešč ob tablo! Zvenket — razumeš, Crepinje, črnilo! Strašno — ti rečem. Naravno. vname se boj. Zaprši se razred, stene se tresejo, grla kriče. Hu — to prekipeva življenje!

Ali pa tu na primer pri vratih — glej — čepi nekak zaročnik. Mrko gleda. Past namreč pripravljiva. Hudičovo past, ti rečem! Za profesorja — se razume. Za koga pa? Spotakne se naj na privzdignjeni pločevini in pade z nosom v razred! Ali je moral zadnjice tako brezsrčno in tako krivično redovati brezbrambnega študenta?

Zopet drugi sedjo na oknih. Z nogami butajo ob steno in se sončijo. Za razvedrilo pa ti — idealisti — mečejo kroglice na obljudeno cesto. Nedolžni meščani — razumljivo — preplašeni odskakujejo. Ostro gledajo na vse strani in gredo dalje. Kakor da jo vse v rde. No, seveda — resnici na ljubo rečeno — nokateri meščani se še tudi ozrejo in zamahnejo s pestmi. Ali — to so nepomembnosti. To nima nikakšne vloge. Življenje teče dalje.

Zaradi peklenkega hrupa so v razredu vsa vrata zaprta.

Študentje prepevajo, sonce sije, praši se, knjige frčijo... Z eno besedo — šolsko idila je na višku.

»Ne, pri Jupitru!« je vzklknil sedmošollec in odvrnil čuk. »prav nič n žal da sem študent. Kaj lepšega od naših odmorov — ne verjamem, da bom še kdaj doživel. Takšna sloga! Takšna borba! Takšne ideje! Resnično, človeka pograbi veselje do življenja...«

Vzdihnil je in se zagledal preko drevce v bele oblake in v plavo nebo... In tovariš je zamišljeno priklmal.

J.S.

Škotska pridiga

Neki škotski duhovnik, ki se ni mogel odvaditi dolgih pridig, je nekoč na dolgo in široko pridigal o razliki med »velikimi« in »malimi« preroki. Ko je bil »velikim« posvetil že štirideset, »malim« pa dvajset minut, je rekel:

»Sedaj pa pridemo k mojemu ljubljencu, o katerem posebno rad govorim. To je Malhija. Kaj naj storimo z Malhijem? Kam naj ga uvrstimo? Kakšno mesto naj mu damo?«

Tu se je oglasil na svoji klopi star škot in zavpil proti pridnici:

»Dajte mu moj prostor, prečistiti, jaz grem domov!«

Prijezdivši skoraj tik do vasi, je opazil starega Franceljna, ki je še vedno čil in dobre volje sedel na cerkvenih stopnicah. Nino je pohitel; prevzel ga je občutek ljubezni do starca, objel ga je in vprašal:

»Ali me več ne poznaš?«

Francelj je bil v zadregi, in ker je prvič v svojem življenju govoril s častnikom, je prebledel in odvrnil mrmraje:

»...Pa res... ne... go...«

Častnik ga poljubi in reče:

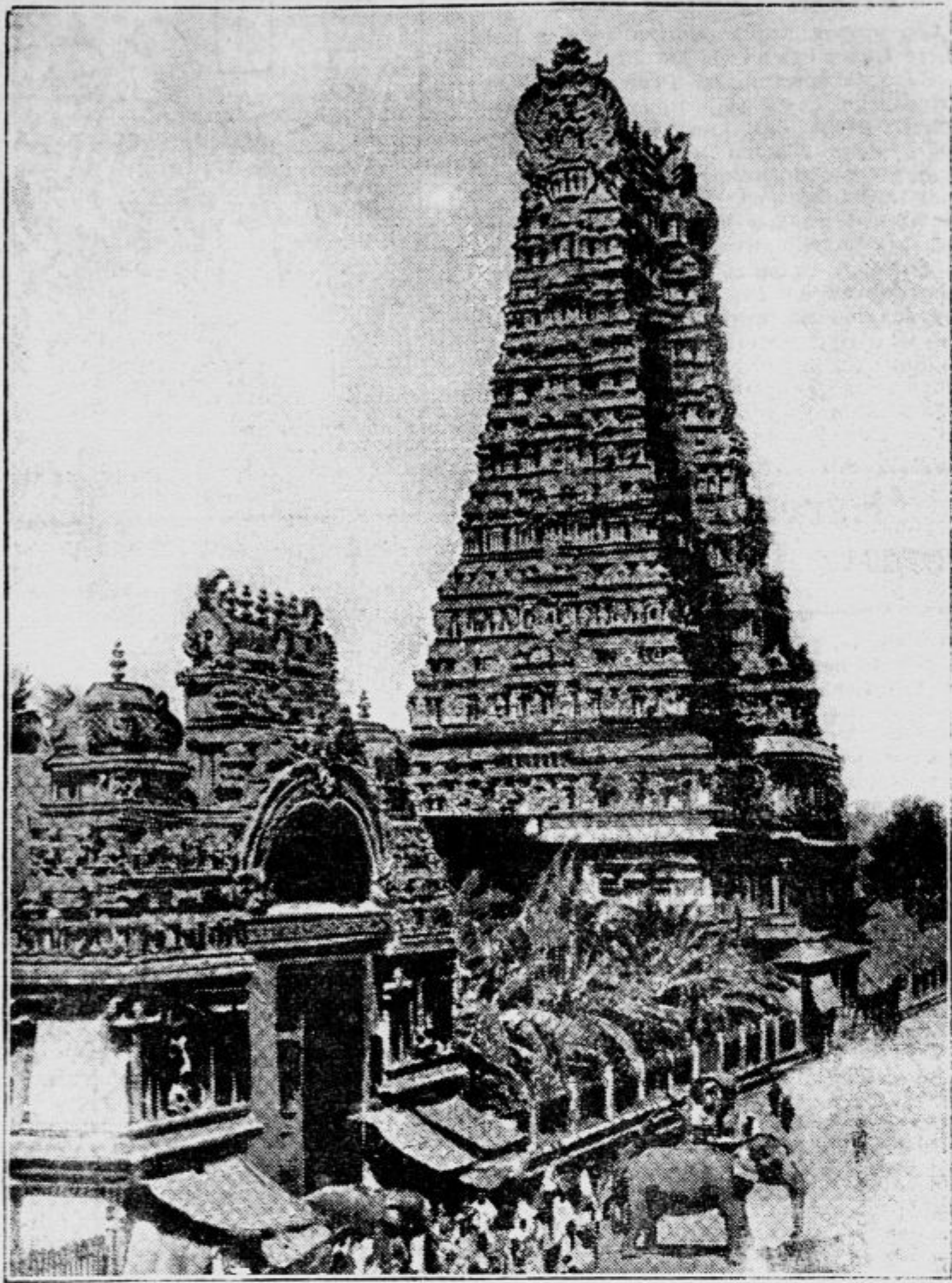
»Jaz sem Nino, tisti, ki si mu nekoč kot dečku pripovedoval neštete storije, kosmo v tolikšnem številu stali otroci okoli tebe na tehle stopnicah...«

Francelj se je nasmehnil, mu podal roko in ga poljubil, ves vesel, da ga je spet zagledal pred seboj tako mladega in lepega.

V neznačni vasi je bil obisk častnika nekaj nenavadnega. Vsi so ga ogledovali in govorili z njim z velikim občudovanjem in radovednostjo. Francelj mu je pripovedoval o njegovih mladostnih prijateljih in vseh tistih njegovih porednostih, ki jih je bil tedaj uganjal. Na poseben način pa mu je še govoril o Rosetti, čes da je postala med tem nad vse zala gospodična.

Mladi gospod se je razveselil, in obvladan od močnega hrepenenja, da bi še enkrat videl svoje davne prijatelje, je poprosil Franceljna, naj bi mu dal priložnost, da se snide z njimi, omenivši imenoma Rosetto. Nato se je poslovil od Franceljna in se napotil po samotni stezi proti planjavi, na kateri je, kakor se je spominjal, prebil najlepše dneve svoje otroške dobe. Gleddajoč v duhu tisto blaženo preteklost, se

Po zapadni obali Indijskega oceana

Svetišče Madura

Zavili smo v kanal Rayura, zdaj plovimo mimo zapuščenih vasi, mimo razrušenih templjev in pagod. Čitih idolum so se izneverili častilci, mimo Višnujevih kipov, ki leže v plitvini vode, in mimo že izza stoletij odkrjenih Brahmov.

Večrilo se je skoraj, ko smo pristali v Maduri. Po razkritih potih je vsepovsod valovila pestra množica hindustancev, da smo se komaj mogli preriniti do svetišča, ki je največje v Indiji.

Kar je cerkev sv. Petra v Rimu za katoličane in Omerjeva mošeja v Stambul za mohamedane, to je svetišče Madura za Brahmove častilce.

Osemdesetera vrata vodijo v notranjost templja. Na vsaki strani vrat se dvigata po dve šestdeset metrov visoki piramide, ki sta od daleč vidni, kakor bi sestajali iz simetrično izklesanih kamnov, a so to v resnici od temelja do vrha drug nad drugim arhitektonično vzporedni nestvori, oziroma v smeri proti nebesu dirkajoče kobile, vsaka v vseh podrobnostih točno izdelan umotvor. Nehote obišči oko na teh kolosalnih piramidah. Obseg celega svetišča ne zaostaja dosti za obsegom — bele Ljubljane!

Ze se je začela senca noči razprostirati nad mestom Sive, ko smo skozi vzhodna vrata stopili v mračno notranjost svetišča. Edini krov svetišča je nebo, na katerem žge in žari veliko azijsko sonce.

Osem istosrednih krogov velikanskih piramid, stebrov in pilastrov deli svetišče v toliko poljan, kjer se med množico pobožnega ljudstva kretajo neštete svete krave in sloni.

Pod velikim stebrom, odnosno piramido so se utaborili prodajalci »odpustkove«: zapestnice iz stekla, ogrlice, ploščatih napravic, cvetja in vencev iz kamelice, prepog in živeča. Vse moli, kupci in prodajalci, in ne da bi prenehale molitve, se tiho in skoraj neopaženo vrše kupčije. Kupec si izbere zaželeni predmet in položi prikladen znesek v benarsko skodelico, za to pripravljeno. Z ogromnim hrptom naslonjeni ob kolonah spe beli sloni z amblem boga na ušesih, medtem ko kravam očividno še ni do spanja.

Cim bolj se noči, tem več je romarjev. Vsak drži v roki svetilko s kokosovim oljem. Pripravljajo se za noč, polegajo na tla, in kdor ima, večerja.

je ustavil in se zamislil, krenil nato še malo naprej v gozd in se iznenada znešel na tistem križišču, kjer se je bil tedaj sestajal z Rosetto, kjer je bil zadnjikrat videl in jo z angelsko nedolžnostjo poljubil.

Sédel je na veliko skalo in v trenutku, ko je obrnil pogled proti nekemu stoletnemu ceru na svoji desni, je opazil, da se iz za debelega starega debla dviga komelec, obločen v rožnato tkanino.

Ko je vstal in se začel bližati deblu, se je dvojje črnih in globokih oči, ki so jih zadržale goste črne obrvi, nepremično upiralo vanj; oči so mu zbudile neki spomin, da je obstal kakor zamaknjen. Stal je trenutno na mestu, na kar se je domislil... Bila je Rosetta, ki je kakor v dneh svoje otroške dobe živela še nadalje sredi lepih travnikov, samotne pokrajine in plemenite prirode.

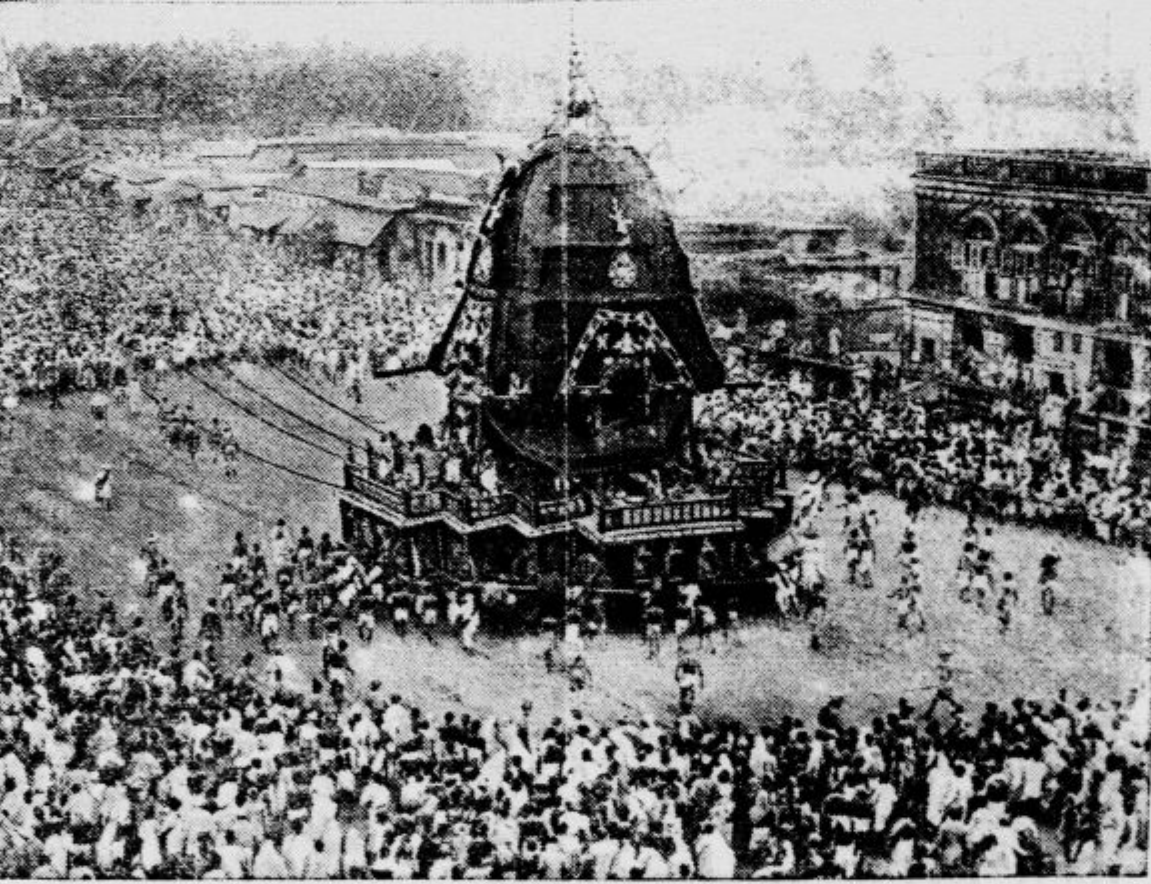
Njen obraz je bil utrujen, napet od daljnih spominov in je gledal Nina z nekakšnim občutkom sramežljivosti, hotel se skriti za debelim cerovim deblom in med cvetočo žoltilino.

Bila je še nekam otročja, preprosta, odmaknjena človeškemu razvoju in tisti emancipaciji, ki je pokazala hrbet območju duha in duše. Toda njeno srce je ljubilo, in kakor podžgana od notranjega ognja, se je približala Nino, ga prepoznala in obljela; vprav na tistem križišču, kjer sta se bila zadnjikrat videla, kjer mu je bila podala cvetlico, kjer so se bile spojile njune nedolžne ustnice. Nino je razvnel in jo poklical po imenu. Rosetta mu je odvrnila z besedami ljubezni, in prečrtala od ljubezni, sta se stisnila v krepkega objemu, se združila z ustnicami in pogledi, ne da bi

V zadnjem krogu, tedaj v središču svetišča, je veliko jezero, ki ga sredi krasil idiličen otok z velikansko pagodo. Skoraj nalikuje blejskemu otoku. V pagodi je iz tisočletja nagromadenega sila bogastva: draguljev, biserov, zlata, ki jih na en kup ne premorejo vsi indijski maharadžje in nabobi skupaj. In tu je tudi Višnujeva prestolnica. V ladji se pravkar vozita na otok svečenik Sive in svečenica Parvatije. Kmalu se spet vračata s Parvatijinim kipom, okrašenim z nešteti dragulji, posutim z briljanti in safiri, da kar vid jemlje. Počasi se vozita v gondoli po jezeru okrog obale in verniki sipljejo v ladjo nakite in vence.

Začno se oglašati tam-tami in gongi v pagodi, bobni brahmanov in zvonovi. Vso noč se premikajo vrste romarjev, došli iz bližnjih in oddaljenih krajev Dekana, iz severnih in južnih pokrajin, iz neodvisnih držav na zapadu in vzhodu tja daleč do bengalskih obal in otoka Ceylona.

Od mraka do zore so se na trinožnih

bila spregovorila besedico. Po dolgih letih ločitve se je čustvo, ki je bilo v oči, dobi zgolj mesecbojen občutek nedolžnega prijateljstva, v teku življenja, preživelega na žlahtnih travnikih, v vonjavi cvetja in čistim dihu prirode, razvil v znanostno ljubezen. In vprav tisto mesto, ki ju je bilo videlo zadnjikrat objeto, ju je po bežni.

Toda trda je bila njuna usoda: Nino je, gnan od radovednosti, hotel videti bližnjo reko, v kateri se je bil tolikokrat kopal. Reka je bila narasla in polna vrtincev. Nino se je iztrgal Rosett iz objema in se približala bregu.

Rosetta mu je kakor s svarečim glasom preroka zaklicala, da so tla polzka, toda mladec se je bil že pripognil, da bi bil utrgal žoltilino in je pri tem vrgel pogled proti mladenki, katero je tako silno ljubil. Njegov pogled je bil pomenljiv in je prodrl Rosetti v srce in oči, kakor da ji je hotel reči, da je zadnji, najobupnejši. Nino se je spodrsnil in se prekucnil. Rosetta je presunljivo zakricala. Vrtinec je bil gluhi in nagel ko blisk Nino je izginil in mladenka je ostala brez klica kakor blazna in odrevenela od bolečine.

Prevel G. K.

PODOBNOST

— Veš, ta Kodričeva žena je izredno dobra. Celu čevlje mu sezuje, kadar se vrne domov.

— To ni nič posebnega! Tudi moja žena mi sezuva čevlje. Edina razlika je v tem, da stori to vedno, kadar se odpravim v gostilno.

podstavkih vžigala kadila pred idoli s strupeno porogljivimi obrazi in pred boginjami s smešnim nasmehom na licu. Tulili so duhovni pred oltarji in sredi gorečih pramenov žerjavnic so besno plesale bajadere. Glasno se je izpovedovalo ljudstvo svojih grehov.

Zdaj je vsa ogromna množica pijana od zanosu, sfanatizirana, vnetljiva, da pojde, če treba, za velikim duhovnikom i v smrt! Mora jih biti nad pol milijona ljudi. In vedno še se skozi vrata vsipljejo nove množice moških, žensk in otrok, obloženi z odejami in živežem, mnogo njih z osli in govedu, da jih blagoslovi Višnu, z vozovi, na katerih čepo neozdravljivi: božastni, norci, obsedenci in paralitiki. Vsi upajo, da usliši njihove prošnje vsemogočni Višnu.

Polagoma se je začelo daniti in kakor za stavo so se pomnogoterili udarci gongov in cimbalov in skoraj obupno se stopnjuje tuljenje duhovnikov. Rezervirani prostori se polnijo s svečniki in bratovščinami, s kipi, vozovi in baldahini.

Velika procesija Višnuju na čast

Sonce je hitro vželo in zdaj visi skoraj nad svetiščem. Ze greje in pol ure pozneje vžiga zrak, pali kupole in piramide ter ogleni kaktuse in suho vejevje.

Tedaj zaori iz pol milijona gri nepojmljivo strašen krik, ki se dviga v zrak in polni vsa razsežno travnorsko planjavo: Samajah Višnu! Samajah Višnu!

Veliki duhoven se je pojavil! In že se premikajo kipi, zaškripljejo vozovi, zaplapolajo bandera, prapori in zastave. Množica valovi, se premika, stopa iz vrst, se prekopica.

Začela se je velika procesija Višnuju na čast.

Na čelu spreveda se preudarno premikajo sveti sloni, beli, sivi in črni. Pogrnjeni so z dragocenimi šabakami in na hrbtih nosijo prazne prestole, ki jih krasi simbolični sončniki. Ljudstvo, ki se je medtem razvrstilo, jih obmetava s cvetjem.

Njim sledi tisoč belih krav, vsaka na prsih z amblemom božanstva, z vencem cvetlic okrog vratu in s pozlačenimi natičali nad rogovi.

Dolga vrsta duhovnov, po osem v eni skupini, najprej mladi, skoraj otroci, in kot zadnji najstarejši, vsi v belih plaščih in ovenčani, stopicajo bahavo v sprevodu, zavedajoč se svoje božanske misle. Za se podi malone pol polka glumačev in žonglerjev, ki plešejo besno, se zaletavajo, skakajo, bljuvajo kače, požirajo meče, puha dim in ogenj iz ust in nosnic.

Za njimi stopajo bobnarji, bljoči na tam-tam in gong, drugi udarjajo na cimbele in rene, potlej metači kraguljkov, piskači na flavte in piščali, rogove in stene — muzikalčen babel, pandemonij azijskih godb in orkestrrov, za Evropeca brez takta in melodioznosti.

Prihajajo balerine s plešočim korakom: devadase iz baletnega zbora, vse iz višjih kast, svečene templja in ljubezni, nautiče in bajadere velikih templja, dve sto petdeset indijskih devic, mladih in lepih, skoraj prozornih pod prosojno muslinasto kopreno. Ljudstvo jim meče poljube in cvetice.

Za njimi se vrste najstarejši duhovni v škrlatnih plaščih, potem dve sto mladih efebvov v Višnujevi službi, nagli okrog bo-

kov ovenčani s cvetkami, in spet evnuhi lingamskega obreda, Parvatijine vestalke in še celi zbori višjih duhovnov, avguri, brahmataseva, najvišji svečenik Sive, veliki čuvaj Brahme, gvardijan Trimurtija — vsak s svojimi oboženci na konjih. Za njimi travnorski principi v škrlatastih plaščih in kot poslednji veliki duhovnik Madure na slonu z infulo na glavi in z žezlom v roki. Na obeh straneh trosijo belo oblečene deklice cvetke. Fakirji-piskači s kačami in lovci s sokoli na ramah zaključijo spreved.

Nato se pojavi neizmerno dolga vrsta voz z mogočnimi kipi, z neumljivimi amblemi in alegoričnimi figurami. Vlečejo jih sloni. Sohe Brahme, Indre, Sive, Parvatije,

Ganga, Nraka, Gautama, boga ognja, idoli krvi, diabolčni nestvori s človeškim telesom in živalskim gobcem, zmaji in kače, velikanske krastače s kozjimi nogami, krokodili, kameleoni, volji z grbami, zebre s tigrovimi glavami — skratka cela favna hindustanskega poganstva!

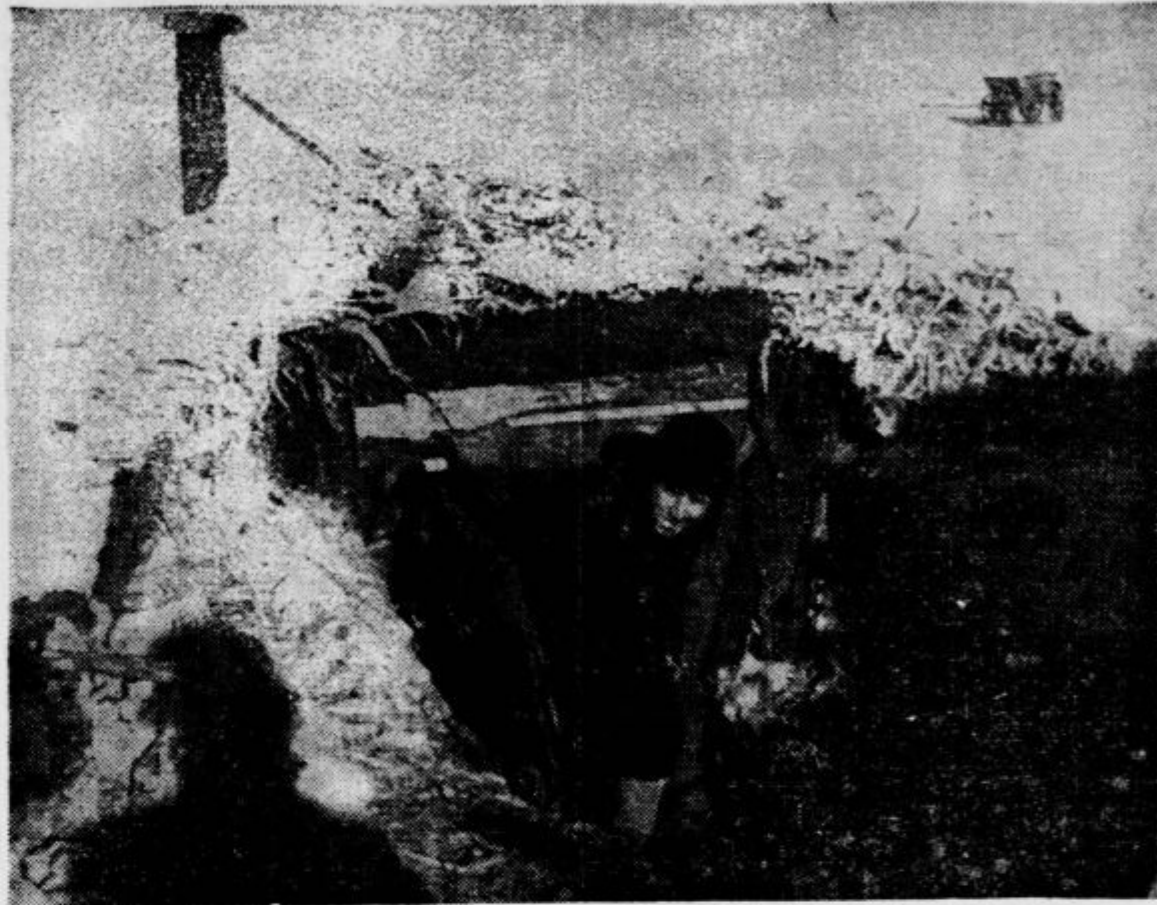
A zadnji — čepet na monumentalnem vozu — veliki Višnu, edini, čarodajni — velikanska krastača s štirimi glavami! Ves malik je iz zlata, vsehkozi pokrit z briljanti, topasi, safiri vsake barve in luči.

Pol milijona vernikov se vrže v prah in kriči: Samajah Višnu! Samajah Višnu!

Tri ure skoraj se trese zemlja od urnobesnega vzklikanja vernikov, ki so uverjeni, da jih Višnu usliši.

Josip Suchy

Med Donom in Volgo

V sprednji postojanki na vzhodnem bojišču, ki jo drže italijanske čete

Ko so boljševiki v zadnji tretjini lanskega novembra začeli svojo zimsko ofenzivo v velikem kolenu Dona in na bojišču pri Stalingradu, med Donom in Volgo, so si od svojega zaletavanja obetali odločilnega preokreta v sedanjih vojni — piše vojni poročevalec Oswald Zenkner.

Ta ofenziva traja zdaj že dva meseca in nemška vojna še vedno drži svoje postojanke. Osrednji del mesta, južno predmestja Minina, tvornica traktorjev Dzeržinski, tvornica za topove Rdeča barikada in veliki del plavžev Rdeči oktober, so slej ko prej trdno v nemških rokah. Sovjetske oklepne brigade, ki so se zagrizeno zaletavale v nemško obrambno fronto, so bile že v prvih dveh tednih močno zbita. Napadalni oddelki boljševikov so se razredčili...

Nemško vojaško vodstvo, ki se je naslonilo na izkustva zimske bitke v l. 1941-42, nikakor ni podcenjevalo nevarnosti sedanje druge zimske bitke. Preskrbelo je vojsko z vso potrebno opremo, na težjih sovražnikovih napadov je poskrbelo za protinapade in vse operativne akcije, ki so prestregle udar boljševikov. V računih so se

zmotili Stalin ter njegova tovaršija Roosevelt in Churchill, ki so se že drugič zanašali na »Generala Zimo« in na to, da bodo omajali nemškega vojaka. Hitler sam je zavrgel spekulacije teh lažnih računarjev s krilatico: »Zmago prenese vsak slabič, udarce, ki jih deli usoda, pa prenese samo junak.«

Nemška vojska v Stalingradu je prestala v dosedanjih tedne in tedne trajajočih obrambnih borbah svojo preizkušnjo. Ob nezlomljivi volji stalingrajskih borcev, so se razblinili vsi napadi sovražnika in njegovih množic.

To kaže, kako odločujoča fronta stoji in ostane, da ne pridejo boljševiki nikamor naprej, da se vsi njihovi napadi razblijejo in da mi dobimo to bitko.

Vaše razvedrilo

naj bo »Dobra knjiga«

Drobne zanimivosti

* Od 20 slepcev jih je 17 spregledalo Prof. Walter Wegner objavlja v znani »Klinische Wochenschrift«, da mu je uspelo odkriti način, ki omogoča povratek vida osebam, ki so popolnoma ali deloma oslepele. Profesor je izvršil več prenosov ržen ce z oči mrlčev na svoje paciente. Od 20 primerov te vrste se je izteklo 17 operacij z najboljšim rezultatom. Med drugim je profesor vrnil vid ljudem, ki so bili stari 70 in celo 80 let.

* Najdba stare zlate krone. Neki vojak garnizije v Gallipoli je našel zlato krono, sestavljeno iz 71 kosov. Krona izvira domnevno iz prvega ali drugega stoletja pred Kr. Vojak je izročil najdbo svojemu polkovniku, ta pa jo je poslal državnemu muzeju v Carigrad, kjer je uprava ustanove nakazala vojaku za izročeno najdbo 91 turških lir.

* Boj komarju, ki prenaša malarijo. V Rio de Janeiru je izšel proglas prezidenta Vargasa, ki določa, da se morajo aeroplani, ki prihajajo iz Afrike, ob prihodu v Brazilijo temeljito razkužiti. Primerilo se

je namreč že ponovno, da so s temi aeroplani zanesli v Brazilijo komarje, ki prenašajo malarijo. Tudi na letala, ki prevajajo tovore, bodo v bodoče bolj pozorni kakor doslej.

* Kdo je bolj uspešen pri delu; moški ali ženska? Razmeroma veliko število žensk, ki jih danes zaposluje Nemčija v raznih strokah, še posebno v vojni industriji, je sprožilo vprašanje, kdo je bolj uspešen pri delu, moški ali ženska? Na splošno je težko odgovoriti na to vprašanje, ker je moški po fizični konstituciji bolj robusten, pravijo nemški listi, med tem ko kažejo ženske več tenkočutnosti. Nemška delovna fronta je kljub temu izvršila nekakšno kontrolo tega vprašanja in je prišla do zaključka, da se ženske obnašajo na primer sijajno v službi na tramvaju kot sprevidnice, kontrolorke in podobno, ker so zelo vpludne s potniki. Seveda, pripominjajo, se ne sme prezreti dejstvo, da ima potujoče občinstvo do ženskih sprevidnic več obzira kakor do moških sprevidnikov.

Ceferin:

Morilec

(ali: Ri Dobre Nade.)

Premražen in prehlajen sem sedel v topli kavarni, javni ogrevalnici na križišču živahnih prometnih žal, in počasi srbal rdečastorjavo poharvani krop, ki ga optimisti nazivljamo: punč.

Pri sosedni mizi je upokojenec Janez imel glavno besedo.

Razlaval je sveto pismo. Čitiral je modrega Siraha in druge svete može.

Govoril je o dolni Jozafat, o Sinajski gori o vetrovih in poročni srcaji judovske lepote.

Ze sem se pripravljaj, da bi se preselil k veselemu družbi, tedaj me je pa zmotil že prileten visok gospod, ki je molče prisedel k mojemu oknu.

Štirideset let je minilo, odkar sva na gimnaziji skupaj jezila uboge profesorje, ali vendar sem ga takoj spoznal po njegovih značilnih kretnjah.

»Glej ga, Jurkoviča! S katerega britofa si pa ti ušel, da si tako bled in suh?« sem ga pozdravil brez besed.

In jaz sem uganil njegove misli:

»Kaj se mi boš rogal, ko si sam suh in koščen kakor obran slanik!«

Kako čudna bitja smo včasih mi ljudje! Sošolca in dobra prijatelja sva si bila nekoč zdaj pa ko je naju usoda po tolikih letih pripeljala k skupni mizi, ogledujeva drug drugega kakor dva antipoda — protinočca!

Kaj je odprlo prepad med nama?

Plahost? Nadutost? Odtujenost?

Mar sva oba že prestrigala nit, ki je vezala spomine na najino skupno mladost?

Za svojo osebo ne morem pritrditi. Dokaz: pričujoča zgodba...

Nekake soparnega poletnega dne je profesor za zgodovino in geografijo poklical Jurkoviča k zemljevidu.

»Povejte mi vse, kar veste o Afriki!« Resen in strog gospod je bil profesor Slavec.

Nikdar se ni nasmehnil, nikdar ne pošalil.

Nabrušeno badalo je bil njegov pogled!

»Pokažite mi skrajne točke te celine!« Jurkovič, dolgin, je bil dober, zdrava gorenjska korenina, ki smo ga imeli vsi radi, čeravno smo ga neprestano dražili.

Zdaj smo imeli zabavo, ko smo gledali, kako nerodno je stal pred zemljevidom in z dolgo šibo klatil po razpetem platnu.

»Tu spodaj je pa rrrrrrr Dobre Nade.«

Poudaril in zategnil je glasnik »re«, da je bilo slišati kakor bi se platnena rjuha pretregala na dvoje.

Profesor Slavec je skočil za stojalo in se skril za zemljevidom.

Ko se je bučni krahot malo polegel, je iz ozadja zagrmel njegov bas: »Pučnik, vode!«

Fant je skočil k umivalniku in pograbil skledo z vodo.

»Mislite, da sem ščetinar...«, kozarec pitne vode prinesite!

Ko se je stari pokrepčal z bistro vodicco, je stopil z odrca.

Njegov obraz je bil zopet nabran v stare resne gube.

V očeh so mu pa bleščale izdajalske solze z muko udružane veselosti.

Kakor Jupiter, gromovnik, se je postavil pred preplašenega dijaka.

»Morilec! Malo je manjkalo, da me niste zadušili s svojo robotostjo!«

V kavarno so prisopihali »trije kralje«.

»Prišli smo prišli trije...«

Delj niso prišli, ker jih je nagnal strogi »platinik«.

Janezu je tekla še vedno zgovorna beseda.

Moj nekdanji sošolec se je zagledal v tnozemske revije.

Skrivoma mi je uhajal pogled na njegovo razorano obličje.

.....

INSERIRAJTE V »JUTRO«